

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

А. ДІБРОВА Анатолій ДІБРОВА

28 серпня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри глобальної
економіки

Протокол № 1 від 20 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія ВДОВЕНКО Наталія ВДОВЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Міжнародна економіка»

Олена КІРЕЙЦЕВА Олена КІРЕЙЦЕВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Міжнародна економіка
Факультет	Економічний
Розробник	доцент кафедри глобальної економіки к.е.н., доцент Олена КІРЕЙЦЕВА

Київ – 2024

**Опис навчальної дисциплін
«ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Міжнародна економіка
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	—
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти	
	денна форма навчання
Рік підготовки	1
Семестр	2
Лекції	30
Практичні, семінарські заняття	30
Лабораторні заняття	–
Самостійна робота	90
Індивідуальні завдання	–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни Європейські студії - є набуття студентами знань, умінь, навичок та компетентностей, у сфері діяльності Європейського Союзу та співпраці з Україною. Наукову базу курсу становлять праці вітчизняних та зарубіжних дослідників цієї проблематики.

Головними завданнями дисципліни є:

- навчити студентів орієнтуватися в історичних та сучасних тенденціях ЄС. Орієнтуватися в основних етапах створення ЄС та хвилях розширення, водночас визначати передумови, що призвели чи то до нового рівня формування інституції ЄС чи до залучення нових членів;
- ознайомити студентів з специфікою діяльності інститутів Європейського Союзу та основних правових засад діяльності Організації;
- допомогти студентам зорієнтуватися в основних політиках Європейського Союзу;
- ознайомити студентів з національними системами державного управління в євроінтеграційних процесах;
- визначити основні євроінтеграційні перспективи України у контексті викликів XXI століття.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК8 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК1 Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.

СК4 Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5 Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

Програмні результати навчання

ПРН4 Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 22 Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальна характеристика Європейського Союзу														
Тема 1. Передумови створення і функціонування Європейського Союзу	1-2	18	4	4			10							
Тема 2. Статус Європейського парламенту	3-4	18	4	4			10							
Тема 3. Європейська комісія. Рада Європейського союзу	6-7	16	3	3			10							
Тема 4. Статус Європейської ради та інших органів ЄС	7-8	14	2	2			10							
Тема 5. Статус людини і громадянина в Європейському Союзі	9	9	2	2			5							
Разом за модулем 1		75	15	15			45							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Сучасні тенденції розвитку ЄС														
Тема 6. Правоохоронне та безпекове співробітництво в Європейському Союзі	10	9	2	2			5							
Тема 7. Регламентация зовнішніх відносин Європейського Союзу	11	14	2	2			10							

Тема 8. Взаємовідносини України та Європейського Союзу	12-13	28	4	4			20						
Тема 9. Бюджетна система Європейського Союзу	14	13	4	4			5						
Тема 10. Податкова система Європейського Союзу	15	11	3	3			5						
Разом за модулем 2		75	15	15			45						
Всього		150	30	30			90						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Сутність та форми міжнародної інтеграції	2
2.	Етапи розвитку ЄС: дати і події	2
3.	Функціонування Європейського парламенту	2
4.	Статус Європейської комісії ЄС	2
5.	Склад та порядок формування Ради Європейського Союзу	2
6.	Основні права, свободи та обов'язки людини та громадянина у ЄС.	2
7.	Гарантії прав та свобод людини і громадянина у Європейському Союзі	2
8.	Європейський поліцейський офіс (Європол)	2
9.	Правові засади свободи, безпеки та юстиції Європейського Союзу	2
10.	Регламентація зовнішніх відносин Європейського Союзу	2
11.	Спільна зовнішня політика і політика безпеки ЄС	2
12.	Історія відносин Україна – Європейський Союз	2
13.	Угода про асоціацію між Україною та ЄС	2
14.	Бюджетна система Європейського Союзу	2
15.	Податкова система Європейського Союзу	2
	Усього	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Передумови створення і функціонування Європейського Союзу	10
2	Статус Європейського парламенту	10
3	Європейська комісія. Рада Європейського союзу	10
4	Статус Європейської ради та інших органів ЄС	10
5	Статус людини і громадянина в Європейському Союзі	5
6	Правоохоронне та безпекове співробітництво в Європейському Союзі	5
7	Регламентація зовнішніх відносин Європейського Союзу	10
8	Взаємовідносини України та Європейського Союзу	20
9	Бюджетна система Європейського Союзу	5
10	Податкова система Європейського Союзу	5
	Усього	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові роботи.

6. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{нр}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс з дисципліни «Європейські студії». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4991>.
2. Кірейцева О.В. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Європейські студії» ОС «Бакалавр» для спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Міжнародна економіка» в аграрних вищих навчальних закладах III – IV рівнів акредитації. К.: Видавництво НУБіП України . 2023. 45с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бояр А. Бюджетний процес у Європейському Союзі : монограф. Луцьк, 2018. 524 с.
1. Ветринський І. Європейський Союз : феномен інтеграції чи імперія нового типу. Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць. Київ, 2019. Вип. 39. 519 с.
2. Віднянський С. Об'єднана Європа : від мрії до реальності. Історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу. Український історичний журнал. 2021. № 1. С. 223–229.
3. Горюнова Є. Євроінтеграція : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2018.
4. Горюнова Є. Інституціоналізація СЗППБ ЄС у контексті положень Лісабонського договору. Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць. Київ : ВІР УАН, 2019. Вип. 4. 759 с.
5. Грицяк І. А. Право та інституції Європейського Союзу : навч. посіб. Київ, 2021. 300 с.

6. Грицяк І. Управління в Європейському Союзі : теоретичні засади : монограф. Київ: Вид-во НАДУ, 2020. 236 с.
7. Дайнен Десмонд. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції. Київ : К.І.С., 2019.
8. Данилишин Б. Велика Європа неможлива без України. Українське слово, 2018. 2–8 жовт. (№ 40). 30 с.
9. Диковецька А. Лісабонський договір як етап процесу розбудови політичних структур Європейського Союзу. Актуальні проблеми міжнародних відносин: Київ, 2018. Вип. 90, ч. 1. С. 67–68.
10. Довідник з європейської інтеграції / під ред. О. Б. Черниш. Львів : Магнолія, 2018.
11. Еволюція європейського проекту та його інститутів. Європейський проект та Україна : монографія: Київ, 2020. 240 с.
12. Європейський Союз : навч. посіб.; за ред. А. Бояра, С. Федонюка. Київ. 2020. 600 с.
13. Європейська інтеграція України : Політико-правові проблеми : монограф. за ред. В. П. Горбатенка. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2021. 329 с.
14. Клименко І. В., Ус І. В. Європейський інтеграційний проект. Ризики європейського інтеграційного проекту : виклики та можливості для України. Київ : НІСД, 2022. 88 с.
15. Європейський Союз. Словник-довідник / упоряд. Ю. Марченко. Київ : К.І.С., 2021. 140 с.
16. Європейський Союз : вчора, сьогодні, завтра : навч. посіб. укл. Макар Ю. Чернівці : Рута, 2020. 224 с.
17. Інститути ЄС і НАТО. Глосарій основних термінів та понять : навч. посіб. уклад. І. В. Артёмов, Д. В. Вітер, Л. І. Загайнова, О. М. Казакевич, О. М. Руденко. Ужгород : Ліра, 2019. 220 с.
18. Кірейцева О.В., Заєць С.С. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ – ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ. ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. – Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. – N 42. – 158-162 с.
file:///C:/Users/Helen/Downloads/СТАТТІ%20ЗАЄЦЬ%20С.С.,%20Заєць%20В.С.%20(1).pdf
19. Кірейцева О.В., Заєць В.С. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ. ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. N 42. 162-167 с.
20. file:///C:/Users/Helen/Downloads/СТАТТІ%20ЗАЄЦЬ%20С.С.,%20Заєць%20В.С.%20(1).pdf
21. Кірейцева О.В., Кузьменко М.О., Дубенець О. В. Міжнародна конкурентоспроможність національної економіки в умовах економічної євроінтеграції. Граль науки: міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. N 43. 131-135 с. <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/06.09.2024/31>
22. Кірейцева О.В., Кузьменко М.О., Дубенець О. В. Міжнародна конкурентоспроможність аграрної економіки України в умовах Європейської інтеграції. Граль науки: міжнар. наук. журнал. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2024. N 47. 263-267 с.
23. Консолідовані версії договору про ЄС та договору про функціонування ЄС : хрестоматія упоряд. Б. В. Бабіна. Одеса : Фенікс, 2018. 294 с.
24. Копійка В. Європейський Союз: історія і засади функціонування : навч. посіб. Київ : Знання, 2018.
25. Кордон М. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2019. 172 с.
26. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України. Аналітичне дослідження. Київ : Ін-т Євроатлантичного співробітництва, 2007. 84 с.
27. Лендъел М. Розширення та політика сусідства Європейського Союзу : навч.-метод. посіб. та матеріали до курсу. Ужгород : Мистецька Лінія, 2018. 284 с.
28. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу, перекл. з англ. Київ : К.І.С., 2020. 466 с.
29. Решота О. Становлення внутрішнього ринку Європейського Союзу: передумови та особливості. 2012. Вип. 9: веб-сайт. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeVr_2022_9_7.pdf.

30. Світова та європейська інтеграція : навч. посіб. з держ. упр. голова ред. кол. : М. О. Багмет. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2018.340 с.
31. Світова та європейська інтеграція : організаційні засади : навч. посіб. за ред. Я. Й. Малика, М. З. Мальського. Львів : ЛНУ, 2020. 402 с.
32. Щолокова Г. Інтеграційні імпульси Європейського Союзу. Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць. Київ : ВІР УАН, 2021. Вип. 2. С. 706–712.
33. Haas E. The Limits to Functional Cooperation. Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2018.
34. Deutsch K. The Process of Integration among States. Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 2019.
35. How Europeans see themselves. Looking through mirror with public opinion surveys. European Communities, 2015.
36. Kaiser K., Bruning M. East-Central Europe and the EU: problems of integration. Bohn, 1999.
37. Концепcje integracyjne w myśli narodów słowiański. Warszawa. Tuczyn, 2018.
38. Kurcz Bartłomiej. Rola Trybunału Sprawiedliwości w rozwoju Wspolnot Europejskich // Forum Europejskie. Krakow, Wiosna, 2020.
39. Mitrany D. Functional Co-operation as the Road to Peace. Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society the estate of Evan Luard, 2019.
40. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2023).
41. Енциклопедія сучасної України : веб-сайт. URL: <https://esu.com.ua/> (дата звернення: 1.06.2023).
42. Національна бібліотека імені Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/1250> (дата звернення: 1.06.2023).
43. Президент України : Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2023).
44. Представництво Європейського Союзу в Україні : офіційний веб-сайт. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232 (дата звернення: 1.06.2023).
45. Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 1.06.2023).